

Резерват "СОКОЛНА"

Обявен е през 1979 г., изменен е през 1985 г., заема площ от 1 250,0 ha.

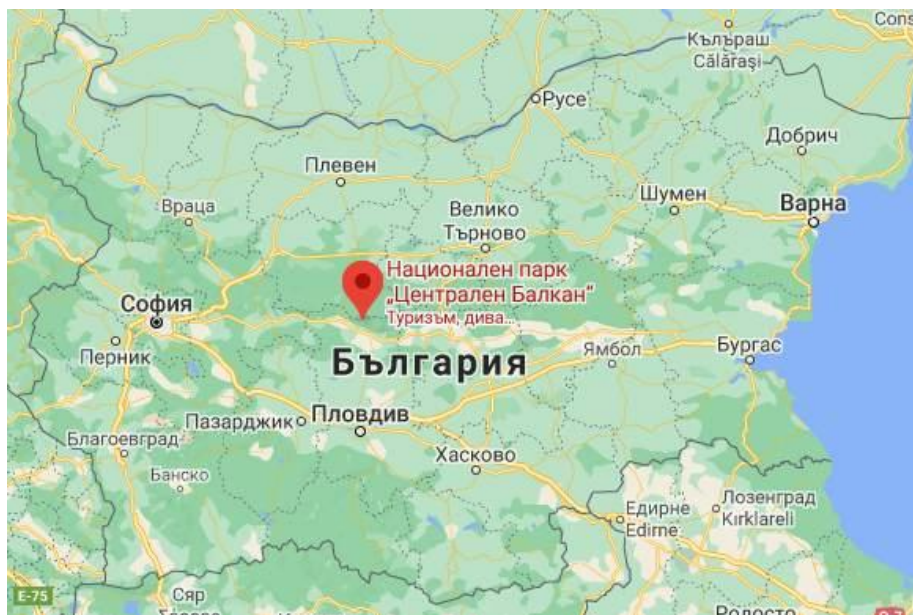
Резерват "Соколна" е обявен с цел запазване на характерни местообитания и находища на редки и застрашени от изчезване растителни и животински видове в старопланинския масив Триглав. Местоположението на резервата е в югоизточната част на масива Триглав, като границите му са естествено очертани от водосборите на р. Соколна и р. Кюй дере. Диапазонът на надморската височина се разгръща от 500 до 1770 m. Релефът е представен от недостъпни скални масиви, стръмни и урвести варовикови склонове, които придават на долината на р. Соколна каньоновиден изглед. Основната скала тук е варовикът и вулканичните скали, върху които се образуват кафяви и канелени горски почви.

Най-характерната и отличителна черта на резервата е оскъдната гора. В по-ниските части на водосбора на р. Соколна са разпространени гори със субмедитерански характер с доминанти келяв габър (*Carpinus orientalis*), мъждрян (*Fraxinus ornus*), люляк (*Siringa vulgaris*). Над тях, на отделни петна, върху стръмни терени са разположени буковите формации със средна възраст от 90 г. По-голямо разпространение обикновеният бук (*Fagus sylvatica*) намира в долината на Кюй дере. Образува чисти и смесени насаждения с обикновения габър (*Carpinus betulus*), планинския явор (*Acer heldreihii*), обикновената ела (*Abies alba*), планинския ясен (*Fraxinus excelsior*). Наблюдават се интересни инверсии на места, при които букът при мезотермни условия остава по-ниско от дъба, намерил по-ксеротермични условия на склоновете и билата. От иглолистните видове на малки групи е представен и черният бор (*Pinus nigra*), който на карстов терен образува горната граница на гората. Вероятно тук е най-голямата надморска височина, на която проникват водният габър (*Ostrya carpinifolia*) – 1400 m. и червената хвойна (*Juniperus oxycedrus*) – 1200 m., както и най-ниската надморска височина, при която се среща еделвайсът (*Leontopodium alpinum*) – 1400 m. В най-влажните части на доловете се среща лавровишната (*Laurocerasus officinalis*).

Отличителният релеф на резервата, в съчетание с неговата геология, почви и климат, са създали условия за проявата на изключително флористично богатство. Описани са 654 вида висши растения, принадлежащи към 308 рода и 75 семейства или това са 18,4 % от всички видове у нас. Най-богат днес е флористичният състав във вдлъбнатите теренни форми. В резервата са разпространени около 59 ендемични, редки и застрашени от изчезване видове, които съставляват 9,0 % от флористичния му състав. От тях 7 вида са български ендемити, 24 вида са

балкански ендемити и субендемити, застрашени от изчезване са 5 вида, а към категорията на застрашените спадат 11 вида. Български ендемити са мишовката (*Minuartia bulgarica*), старопланинската иглика (*Primula frondosa*), българският скален копър (*Seseli bulgaricum*). Балкански ендемити са гръцкият кимион (*Carum graecum*), *Scabiosa balcanica*, жълтият лен (*Linum capitatum*) и др.

Макар и флористичен като основна функция, резерватът е важен и със своето фаунистично богатство. Едрите бозайници са представени от дивата коза (*Rupicapra rupicapra*), мечката (*Ursus arctos*), благородният елен (*Cervus elaphus*), сърната (*Capreolus capreolus*), дивата свина (*Sus scrofa*). Старите букови гори са най-доброто убежище за златката (*Martes martes*). Срещат се още белка (*Martes foina*), лисица (*Vulpes vulpes*), язовец (*Meles meles*), пъстър пор (*Vormela peregusna*). Представители на орнитофауната са мишелов (*Buteo buteo*), сокол скитник (*Falco peregrinus*), бухал (*Bubo bubo*), скален орел (*Aquila chrysaetos*) и ловен сокол (*Falco cherrug*), като последните две грабливи птици са силно зависими от местообитанията с алпийски характер. Ентомофауната на разервата е интересна и с предпоставки за висока консервационна значимост, поради карстовите форми и южно изложените тераси и ниши.

Източник: [Национален парк „Централен балкан“](#)